

Enskild motion

Motion till riksdagen 2016/17:2692

av **Johanna Haraldsson m.fl. (S)**

Åtgärder för minskad sjukskrivning och psykisk ohälsa

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om åtgärder för minskad sjukskrivning och psykisk ohälsa och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Enligt Forskningsrådet för hälsa, arbetsliv och välfärds (Forte) rapport kring psykisk ohälsa, arbete och sjukfrånvaro konstateras det att psykisk ohälsa i dag utgör den dominerande delen av antalet långtidssjukskrivningar. Denna bild bekräftas också av Försäkringskassans rapport Sjukfrånvaro i psykiska diagnoser (2014) och Folkhälsomyndighetens folkhälsoenkät (2015). Enligt den sistnämnda rapporteras att 21 procent av kvinnorna och 15 procent av männen har nedsatt psykiskt välbefinnande. Den största gruppen bakom dessa siffror är kvinnor i 30-årsåldern i så kallade kontaktyrken som till stor del återfinns inom välfärden. Nämnas kan exempelvis socialsekreterare, lärare, sjuksköterskor och vårdbiträden. Även om regeringen nu skriver ner sin prognos över hur mycket sjukskrivningarna väntas öka är trenden med en stigande sjukfrånvaro på grund av psykisk ohälsa oroande, och det är en utveckling som behöver brytas av flera anledningar.

Det finns vetenskapligt bevisade samband mellan arbete, psykisk ohälsa och sjukskrivningar. Psykiskt ansträngande arbete, höga krav, låg kontroll, obalans mellan ansträngning och belöning samt rollkonflikter har pekats ut som riskfaktorer för att personal ska drabbas av psykisk ohälsa och sjukskrivas från arbetet. Samtidigt finns det ett behov av ökad forskning inom området psykisk ohälsa, och i sin kunskapsöversikt nämner Forte exempelvis att förebyggande arbete och arbetsledning är två områden som behöver studeras ytterligare. (En kunskapsöversikt – Psykisk ohälsa, arbetsliv och sjukfrånvaro, Forte, 2015) Regeringen bör se över detta för att återkomma med förebyggande åtgärder för att vända trenden med ökade sjukskrivningar.

Utifrån Fortes slutsatser om sambandet mellan arbete och psykisk ohälsa behöver givetvis också arbetsmarknaden studeras närmre, och vikten av arbetsmiljöforskning kan inte nog betonas. LO:s rapport Arbetsmiljö 2012 – Klass och kön (2013) konstaterar att situationen på arbetsmarknaden har försämrats de senaste 25 åren, och dessa försämringar har framförallt slagit mot kvinnor. Det är i huvudsak de som uppger att de har psykiskt ansträngande arbeten utanför dagtid samtidigt som de i större utsträckning har en större arbetsbörda i hemmet. Att sjukskrivningar på grund av psykisk ohälsa kan öka i den omfattningen vittnar om att det finns luckor i arbetsmiljölagen, vilket även bekräftas av det faktum att det dröjde fram till 2015 innan det beslutades om föreskrifter när det gäller den organisatoriska och sociala arbetsmiljön. Hur dessa efterföljs och vilka effekter föreskrifterna får för den psykosociala arbetsmiljön bör därför noggrant följas upp de kommande åren. I yrken som är psykiskt påfrestande och där kontrollen över arbetet är låg bör också arbetsmiljön och arbetsvillkoren särskilt utvärderas.

Johanna Haraldsson (S)

Helene Petersson i Stockaryd (S)

Peter Persson (S)

Thomas Strand (S)